

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Informatie over het weerstandsvermogen is van belang om te weten of en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Deze tegenvallers kunnen incidenteel en structureel van aard zijn, maar hebben altijd invloed op de financiële positie van de gemeente. Hoe hoog het weerstandsvermogen zou moeten zijn is niet exact aan te geven. De omvang is afhankelijk van de (financiële) risico's die de gemeente loopt en de kans dat de risico's daadwerkelijk effectief worden. De definitie van een risico = kans x effect.

In het kader van de begroting betekent een risico de kans op een gebeurtenis met een negatief financieel gevolg voor de gemeente, waarvoor geen dekking aanwezig is.

Risicomanagement

Risico's zijn onlosmakelijk verbonden met menselijk handelen. Elke organisatie zal risico's moeten nemen om zijn doelen te realiseren. Met een structurele aanpak van risicomanagement krijg je als organisatie grip op het beheersen van risico's.

Actuele beleidsnota

Nota risicomanagement Gemeente Asten (2013).

Weerstandsvermogen

Om een uitspraak te kunnen doen over de mate waarin de gemeente Asten financiële tegenvallers kan opvangen is inzicht nodig in:

1. De risico's: een risico is de kans op een gebeurtenis met een negatief financieel gevolg voor de gemeente, waarvoor geen dekking aanwezig is.
2. De buffer: hoe groot is onze "spaarpot" om deze risico's op te kunnen vangen?

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit (buffer)}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (buffer)}}$$

In het vervolg van deze paragraaf zijn deze 3 elementen berekend.

Onderdeel 1: berekening benodigde weerstandscapaciteit (risico's)

Voor de begroting 2019 zijn de op dat moment bekende risico's geïnventariseerd. Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans van het optreden van het risico en de financiële impact indien het risico zich voor doet.

Elk risico is vertaald in geld, dus bijvoorbeeld ook een risico op imago schade.

Het indelen in kansklasse en financieel gevolg klasse leidt tot de risicoscore.

Risicoscore = inschaling kans x inschaling financieel gevolg.

Hoe hoger de risicoscore, hoe hoger de prioriteit voor beheersing van het risico.

We onderscheiden zoals in onderstaande risicomatrix zichtbaar, drie categorieën:

- Categorie rood: risicoscore is 15 punten of meer.
- Categorie oranje: risicoscore is 5 t/m 14 punten.
- Categorie groen: risicoscore is 1 t/m 4 punten.

Alleen de risico's van de categorie rood en oranje noemen we financieel materieel en tellen mee in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. De categorie rood risico's wordt extra gemonitord.

De risicomatrix ziet er als volgt uit:

IMPACT						
K A N S	Klasse	Minder dan € 20.000	Tussen € 20.001 en € 50.000	Tussen € 50.001 en € 200.000	Tussen € 200.001 en € 400.000	Meer dan € 400.001 (*) score 5
		score 1	score 2	score 3	score 4	
	Zeer groot Vaker dan 1x/jaar score 5 90%	24	16, 22	6, 7, 8		3
	Groot 1x per 1-2 jaar score 4 70%		12, 17, 23	11, 13	4, 5, 9	2
	Gemiddeld 1x per 2-5 jaar score 3 50%		25	10, 18, 19, 20, 21	14, 15	1
	Klein 1x per 5-10 jaar score 2 30%					27
	Zeer klein Minder dan 1x per 10 jaar score 1 10%					26, 28

(*) In de berekening van het bedrag per risico in onderstaande 2 tabellen wordt voor de klasse gerekend met het gemiddelde bedrag behorende bij de categorie. Bij score 5 wordt als gemiddelde € 700.000 aangehouden (gemiddelde van € 400.000 - € 1.000.000), tenzij een hoger bedrag bekend is. Dan staat er '5 (plus)' in onderstaande tabel.

Wanneer het financieel gevolg van een risico structureel is, heeft het niet alleen financiële gevolgen voor 2019, maar ook voor verdere jaren. Wanneer een structureel risico zich voordoet zal in de toekomst structurele dekking binnen de begroting moeten worden gezocht.

In de volgende twee tabellen zijn de risico's van de categorie rood en oranje nader gespecificeerd. Het nummer uit de bovenstaande grafiek komt overeen met het nummer uit de onderstaande tabellen.

Risicoscore rood

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
(Grote) projecten	1	Pre contractuele fase, tijdsdruk, technische zaken, planschaderisico, kwaliteit overeenkomsten, inspraakreacties, zienswijzen, bezwaar- en beroepschriften zorgen voor opschorting c.q. herziening planontwikkeling(en). Juiste toepassing Wet ketenaansprakelijkheid / G-rekening, Wet inlenersaansprakelijkheid.	3	5	350.000
	2	(Grote) projecten zoals bijvoorbeeld herstructurering wegen en huisvestingsplan onderwijs: investeringsbedrag gemeente is niet toereikend en / of betrokken partijen bereiken geen overeenstemming over uitwerking / onderlinge samenwerking planontwikkeling. Civieltechnisch: bodemverontreiniging, verleggen kabels en leidingen, nadeelcompensatieregeling (overlast tijdens de uitvoering), scheuren in bebouwing a.g.v. verzakking (bronbemaling) waarbij de kosten hoger zijn dan de geraamde post hiervoor in het project. Riolering: bij sommige projecten wordt een (groot) deel van de kosten t.l.v. de reserve riolering gebracht. Wanneer bij inspectie blijkt dat de riolering nog voldoende is, maar de weg toch vervangen moeten worden, stijgen de structurele (afschrijving)lasten in de begroting omdat minder kosten t.l.v. de reserve kunnen worden gebracht.	4	5	490.000
Sociaal Domein	3	In 2017 was er een tekort op het sociaal domein van ruim € 1 miljoen. Vanaf 2018 is niet meer budgettair neutraal begroot, maar op basis van de beschikbare ervaringscijfers. In de begroting 2019 zijn de budgetten gebaseerd op de werkelijke uitgaven 2016 en 2017 en de prognoses voor 2018 (uit de 1e kwartaalrapportage 2018 van de Peelgemeenten) en ontwikkelingen. Er zitten nog steeds flinke schommelingen in de prognoses sociaal domein. Dit betekent een risico voor de begrote budgetten 2019.	5	5	630.000
	4	GR Werkbedrijf Senzer: Uitvoering Participatiewet en uitkeringen (BUIG middelen). De werkelijke uitkeringslasten zijn hoger dan het budget dat we van het Rijk ontvangen. Door de huidige verdeelsystematiek wordt dit tekort gezamenlijk gedragen met de andere deelnemers in de GR. Wanneer dit in de toekomst losgelaten wordt brengt dit een risico met zich mee.	4	4	210.000
	5	GR Peelgemeenten: Per 1 januari 2017 is de GR Peelgemeenten operationeel. 2017-2018 zijn ontwikkeljaren waarin processen zowel in het lokale gebiedsteam als bovenlokaal in de uitvoeringsorganisatie worden doorontwikkeld. De structurele kosten voor Wmo, Jeugd en BMS zijn lastig in te schatten omdat dit mede afhangt van de mate waarin onze burgers een beroep doen op ondersteuning en door met name de duurdere open einde regelingen zoals bijv. gesloten jeugdzorg, incidentele woningaanpassingen etc.	4	4	210.000
Juridisering samenleving / niet tijdige besluitvorming	6	Bezwaar op bestemmingsheffingen en leges (bijv. rioolheffing, OZB, toeristenbelasting, afvalstoffenheffing en bouwleges) die leidt tot hoger beroep. Risico op terugbetalen leges.	5	3	112.500
Imagoschade, aansprakelijkheid bij verstrekken onjuiste informatie	7	Gemeente verstrekt verkeerde info. Privacyregels worden geschonden. Vanaf 25-5-2018 is de AVG ingegaan. In geval van een datalek is de gemeente verplicht een melding te doen bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Bij overtreding kan een bestuurlijke boete worden opgelegd. Gemeente is verantwoordelijk voor actueel houden risicokaart, WKPB etc. Gegevens kunnen kwijt raken of verminkt raken. Audit extern orgaan (bijv.	5	3	112.500

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
		waarderingkamer WOZ kan dit ook melden). Software kan problemen / storingen bevatten. Kan leiden tot negatieve berichtgeving media en herstelkosten. Met klachtafhandeling zijn hoge kosten gemoeid.			
Afhankelijkheid ICT systemen en beveiliging informatie	8	Tijdige beschikbaarheid juiste ICT middelen: uitval computersystemen, stroomstoring. Afhankelijkheid van continue beschikbaarheid van het zaaksysteem en de daaraan gekoppelde systemen waarmee gegevens worden uitgewisseld. Stel internet valt uit, gemeente heeft verplichtingen in ketens, juist en tijdig verstrekken informatie aan landelijke voorziening (bv BAG). Uitval en/of storingen vormen een bedreiging voor de bedrijfsvoering en daarmee de dienstverlening.	5	3	112.500
Fluctuatie Algemene Uitkering Rijksoverheid	9	De algemene uitkering schommelt veel. Dit maakt het moeilijk om een gedegen meerjarenraming van de algemene uitkering te maken.	4	4	210.000
					2.437.500

Risicoscore oranje

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
Boete Attero verwerking afval	10	De gewesten in de provincie Noord-Brabant hebben met Attero Zuid B.V. aanbiedercontracten afgesloten die lopen tot 1 februari 2017 voor wat betreft het brandbaar huishoudelijk restafval. Attero heeft de betrokken gemeenten een naheffing in rekening gebracht omtrent onvoldoende aangeleverde kTon restafval. De eerste arbitragezaak over de jaren 2011-2014 is gewonnen. Dit is onherroepelijk geworden omdat Attero na de vernietigingsprocedure verloren te hebben niet in cassatie is gegaan. Over het jaar 2015 is weer een factuur ontvangen van Attero en de gewesten hebben wederom een arbitragezaak aangespannen. Arbitrage instituut ging hier deze keer echter niet mee akkoord. De kwestie betreft 'beschikbaar afval'. Attero zegt brandbaar afval moet je lezen als huishoudelijk afval. Gewesten zijn het niet eens, het betreft al het brandbaar afval, dus ook bedrijfsafval. De arbitrageprocedure loopt nog. Indien we verliezen moet er een verdeelsleutel worden bepaald. Er moet dan uitgerekend worden wat de kosten per inwoner per jaar zouden zijn voor 2015, 2016 en 2017 t/m januari.	3	3	62.500
Beheer openbare ruimte: voldoende middelen en schade	11	Door bezuinigingen op de beheerbudgetten van groen kan vernietiging van de waarde van de openbare ruimte ontstaan. Vb.: niet tijdig snoeien waardoor te grote wonden ontstaan en daardoor verkorting levensduur bomen. Ook toename van de kans op schade in openbare ruimte door extreem weer zoals windhozen, hagelbuien, etc. Eventueel schadeclaims vanuit de burger (gemeente is hiervoor verzekerd, eigen risico van € 2.500,- per toegekende schadeclaim is al als apart risico opgenomen). Daarnaast kans op toename van incidentele uitgaven om schade in de openbare ruimte te herstellen.	4	3	87.500
Demografische ontwikkeling	12	De Schop: De komende jaren daalt het aantal kinderen in Asten (leeftijd 0-10 jaar). Dit kan gevolgen hebben voor de inkomsten vanuit babyzwemmen en zwemlessen. Er wordt onderzocht in welke mate alternatieve activiteiten aangeboden kunnen worden en bespaard kan worden op de kostenkant, maar het is nog onzeker of daarmee de exploitatie van de Schop conform begroting blijft lopen.	4	2	24.500
Arbeidsmarkt ontwikkeling	13	Team Ruimte ervaart dat het steeds moeilijker wordt om geschikte beleidsmedewerkers, projectleiders en vergunningverleners aan te trekken. Dat geldt voor alle	4	3	87.500

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
		taakvelden: beleid, RO, civiel techniek, vergunningverlening. Het gaat zowel om 'de juiste papieren' als de juiste 'instelling' (kernbegrippen bedrijfsplan). Daarnaast huidige personeelsbestand: meegaan in de ontwikkelingen is niet voor iedereen gemakkelijk. E.e.a. kan leiden tot extra kosten voor inhuur, opleiding, frictie.			
Economische ontwikkeling	14	Volkshuisvesting: het einde van de woningbouwcrisis lijkt in zicht, maar moet zich nog vertalen in voldoende nieuwbouw- en verbouwprojecten, corporaties die ontwikkelen, doorstroming. Risico op minder inkomsten van leges omgevingsvergunningen nog steeds aanwezig.	3	4	150.000
	15	Risico op prijsstijgingen bij investeringen door economische groei.	3	4	150.000
	16	Risico op lagere aantallen toeristische overnachtingen en arbeidsmigranten.	5	2	31.500
Open einde regeling sociale sector	17	Er wordt maximaal gebruik gemaakt van de regeling leerlingenvervoer gemeente Asten. (Overig open einde regeling sociale sector: zie nr. 4 GR Senzer en nr. 5 GR Peeltgemeenten.)	4	2	24.500
Veranderen de regelgeving	18	Klimaatbestendig en energie neutraal: gemeenten gaan plannen maken om van het gas af te gaan, duurzame energie te produceren en klimaatbestendig te worden en meer circulair. Deze taken zullen zeker deels maar mogelijk allemaal door het Rijk opgelegd worden aan de gemeenten. Wat de kosten - vergoeding daarvan zal zijn is nog niet in te schatten. We pakken deze zaken in de regio (in MRE verband) op.	3	3	62.500
Beheersbaarheid netwerkorganisatie	19	Bestuurlijke en ambtelijke drukte door deelname in meerdere GR-en. Verlengd lokaal bestuur leidt tot hogere beheerskosten, eventueel frictiekosten. Overdrachtsmomenten in de keten zijn kwetsbaar.	3	3	62.500
Verbonden partijen (financieel, imago)	20	Verbonden partijen kunnen in financiële problemen komen (zie paragraaf verbonden partijen). Meer geld nodig dan geraamd. Vb. weerstandsvermogen GGD is nog onvoldoende (worden geleidelijk maatregelen voor getroffen).	3	3	62.500
	21	Veiligheidsregio (VRBZO) / bluswater: Door een aangepaste ontwerpnorm van Brabant Water (2014) zal het aantal brandkranen drastisch verminderen. Dit betekent minder brandkranen in nieuwe situaties maar ook na sanering van waterleidingen. Alternatieven zijn gevonden in de vorm van het door de VRBZO aanschaffen van extra waterbakken en pendelsystemen optimaliseren. Deze oplossingen zijn niet gelijkwaardig aan brandkranen en het blijft een gemeentelijke afweging welke voorzieningen nog extra worden aangelegd om de brandweezorg voldoende te kunnen borgen. Momenteel vindt een inventarisatie van de bluswatervoorzieningen in het buitengebied plaats en een bluswaterdekkingsanalyse van de bedrijventerreinen. Mogelijk is het wenselijk om nog meer openbare bluswatervoorzieningen aan te leggen. Gebleken is dat brandpreventie een steeds belangrijker onderdeel wordt van de totale brandweer keten, waardoor we een hoger budget nodig hebben om de projecten verantwoord te kunnen uitvoeren.	3	3	62.500
Juridisering samenleving / niet tijdige besluitvorming	22	Juridische procedures door bv. onvoldoende motivering van besluiten. Termijn afhandeling bezwaarschrift staat soms onder druk, dit kan leiden tot boetes. Met juridische procedures zijn hoge kosten gemoeid.	5	2	31.500
Contract-beheer	23	Onjuiste inkoop en contractbeheer kunnen leiden tot gemiste kansen qua besparingsmogelijkheden.	4	2	24.500

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
Verzekeringen / garantstelling, aansprakelijkheid burger (o.a. bij schade burger)	24	Gemeentelijke borgstellingen: de gemeente heeft een achtervangfunctie indien een corporatie in financiële problemen komt.	1	5 (plus)	2.500.000
	25	Het eigen risico van de diverse verzekeringen en aansprakelijkheden komt t.l.v. de gemeente Asten.	3	2	17.500
	26	Risico schade inventaris gemeentelijke gebouwen (aanvulling op verzekering).	1	5	70.000
	27	Risico aansprakelijkheid gemeente bij brandschade aan naburige panden en inventaris (indien schade groter dan 2x € 2.500.000 per jaar).	2	5	210.000
Bodemverontreiniging	28	Landelijke ambitie om in 2030 een schone bodem te hebben in heel NL.	1	5	70.000
					3.791.500

De benodigde weerstandscapaciteit op basis van de geïdentificeerde en in de risicomatrix ingedeelde risico's is als volgt:

Totaal bedrag risico's rood	€ 2.437.500
Totaal bedrag risico's oranje	€ 3.791.500
Totaal bedrag risico's	€ 6.229.000

Zekerheidspercentage 90% omdat niet alle risico's zich tegelijk voor doen.

Benodigde weerstandscapaciteit = € 5.606.000

Onderdeel 2: Berekening beschikbare weerstandscapaciteit (buffer)

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente wordt berekend uit:

1. Algemene reserve
2. Bestemmingsreserves
3. Post onvoorzien
4. Begrotingsruimte
5. Stille reserves
6. Onbenutte belastingcapaciteit.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de geprognosticeerde beschikbare weerstandscapaciteit per 1-1-2019.

Beschikbare weerstandscapaciteit per 1-1-2019	Incidenteel	Structureel
1. Algemene reserve (weerstandscapaciteit)	14.064.524	
2. Algemene reserve (basis)	2.086.992	
3. Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)	3.342.839	
4. Post onvoorzien	55.000	55.000
5. Stille reserves	1.229.134	
6. Onbenutte belastingcapaciteit		1.244.261
Totaal beschikbaar	20.778.489	1.299.261

Een positief saldo van de (meerjaren)begroting is geen onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit omdat de geraamde stand per 1 januari van het begrotingsjaar het uitgangspunt is.

De beschikbare weerstandscapaciteit op basis van de optelsom van de incidentele en structurele buffer is als volgt:

Beschikbare weerstandscapaciteit = € 22.077.750

Ad 1. Algemene reserve (weerstandscapaciteit)

De algemene reserve is ter afdekking van financiële tegenvallers en bestaat uit 2 delen. Een algemene reserve berekend op basis van de weerstandscapaciteit en een algemene reserve berekend op basis van de omzet.

De norm voor de algemene reserve weerstandscapaciteit is bij gelegenheid van de voorjaarsnota 2017 voor de komende jaren vastgesteld op € 14.000.000,=. De norm voor de algemene reserve basis is bepaald op 5% van de omzet (baten).

Algemene reserves	Stand 01-01-2019	Norm
Algemene reserve (weerstandscapaciteit)	14.064.524	14.000.000
Algemene reserve (basis)	2.086.992	1.880.000
Totaal	16.151.516	15.883.000

De normen zijn om te toetsen of de algemene reserves op niveau zijn. Het is geen automatisme om de reserve aan te vullen of af te romen op basis van bovenstaande berekening. Hiervoor zullen afzonderlijke voorstellen worden gedaan bij gelegenheid van de begroting of jaarrekening.

Algemene reserve grondbedrijf

De algemene reserve grondbedrijf is om financiële tegenvallers binnen het grondbedrijf af te dekken. Deze is genormeerd op € 2.155.294,= o.b.v. de risico-inventarisatie van het grondbedrijf bij de jaarrekening 2017. De risico's op de grondexploitaties worden niet meegeteld in de risicomatrix van de gemeente Asten, omdat de algemene reserve grondbedrijf er als dekking tegenover staat. Deze reserve wordt dus ook niet bij de beschikbare weerstandscapaciteit geteld.

Bij de jaarrekening wordt er voor gezorgd dat de algemene reserve grondbedrijf van voldoende niveau is.

Ad 2. Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)

Indien er bestemmingsreserves zijn waarbij de raad nog vrij kan besluiten over de bestemming van het geld én de rente wordt niet als dekkingsmiddel voor de exploitatie ingezet, dan kan dit deel worden ingezet voor de beschikbare weerstandscapaciteit. Het gevolg kan wel zijn dat geplande investeringen (bijvoorbeeld gedekt uit de reserve eenmalige bestedingen) niet door kunnen gaan.

Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)	Stand 01-01-2019
Reserve personeelskosten	90.634
Reserve informatie- en computertechnologie	34.475
Reserve I&A algemeen	236.496
Reserve groenfonds	136.448
Reserve uitvoering VCP	100.754
Reserve centrumvisie	509.788
Reserve eenmalige bestedingen	2.234.244
Totaal	3.342.839

Ad 3. Post onvoorzien

Onvoorzien begroting 2019	Incidenteel	Structureel
Onvoorzien	55.000	55.000
Totaal	55.000	55.000

De post onvoorzien is een buffer voor onvoorzienne uitgaven in 2019. Met de invoering van de Financiële verordening 2016 wordt de post onvoorzien bepaald op basis van 0,15% van de omzet voor zowel incidentele als structurele uitgaven.

Ad 4. Stille reserves

Als activa onder de opbrengstwaarde zijn gewaardeerd is sprake van een stille reserve. Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit is het van belang dat de activa waarin een stille reserve besloten ligt direct verkoopbaar zijn. Niet direct verkoopbare activa blijven voor de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit buiten beeld. Bij verkoop ontstaan winsten die eenmalig vrij inzetbaar zijn.

Actualisatie van de stille reserves heeft plaats gevonden bij deze begroting. De stand per 01-01-2019 is gebaseerd op de boekwaarde per 01-01-2019 en de WOZ grondslag (voor de gebouwen) per 1-1-2017.

Stille reserves	Direct verkoopbaar Stand 01-01-2019
Gebouwen (incl. ondergrond)	1.229.134
Totaal	1.229.134

Als direct verkoopbare stille reserves is rekening gehouden met de woonhuizen die verhuurd worden.

Ad 6. Onbenutte belastingcapaciteit

De gemeente kan haar belastingen verhogen om financiële tegenvallers op te vangen. Bij deze berekening wordt uitgegaan van het OZB tarief "redelijk peil" zoals aangegeven in de mei-circulaire 2018, dit tarief is 0,1905 % van WOZ-waarde. Het verschil tussen de opbrengsten 2019 en het redelijk peil is de onbenutte belastingcapaciteit, deze bedraagt € 1.244.261,=.

Onderdeel 3: Berekening ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (buffer) en de benodigde weerstandscapaciteit (gekwantificeerde risico's), en wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal (ratio).

Om de ratio weerstandsvermogen te beoordelen wordt gebruik gemaakt van de onderstaande normering van het NAR (Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement):

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
Meer dan 2,0	Uitstekend
Tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
Tussen 1,0 en 1,4	Voldoende
Tussen 0,8 en 1,0	Matig
Tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
Minder dan 0,6	Ruim onvoldoende

Totaal bedrag beschikbare weerstandscapaciteit	€ 22.077.750
Totaal bedrag benodigde weerstandscapaciteit	€ 5.606.000

Ratio : 3,9

Dit is conform bovenstaand overzicht uitstekend en betekent dat er ruim voldoende middelen zijn om de gekwantificeerde risico's af te dekken wanneer zij zich voordoen.

Financiële positie / kengetallen

Inleiding

Het beoordelen van de financiële positie van gemeenten is voor veel mensen een lastige aangelegenheid. Om de onderlinge vergelijkbaarheid te bevorderen is het volgens het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) verplicht kengetallen op te nemen in de jaar- en begrotingsstukken.

Het is niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven over de financiële positie.

Conclusie gemeente Asten

In onderstaand samenvattend overzicht is te zien dat de financiële positie van de gemeente Asten voldoende is.

Kengetallen	2017	2018	2019	oordeel
netto schuldquote	-5%	5%	20%	voldoende
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-11%	-5%	9%	voldoende
solvabiliteitsrisico	64%	61%	62%	voldoende
structurele exploitatieruimte	0,99%	1,11%	0,05%	matig
grondexploitatie	25%	11%	11%	n.v.t.
belastingcapaciteit	83%	85%	89%	voldoende

Toelichting kengetallen:

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Oordeel	Norm
Voldoende	Tot 100%
Matig	100% tot 130%
Onvoldoende	Hoger dan 130%

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen van gelden wordt de netto schuldquote ook gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De netto schuldquota stijgt ten opzichte van 2018 vanwege een lichte daling van de eigen middelen.

Solvabiliteitsratio

De "solvabiliteitsratio" geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen.

Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen (bezittingen) in het totaal vermogen (bezittingen en schulden). Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeente en hoe hoger de weerbaarheid.

Oordeel	Norm
Voldoende	50% en hoger
Matig	Tussen 30% en 50%
Onvoldoende	Kleiner dan 30%

Grondexploitatie

Dit kengetal wordt gebruikt om te kunnen beoordelen in hoeverre de gemeente in staat is om de in grond geïnvesteerde middelen terug te kunnen verdienen.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld.

Een norm bepalen voor het kengetal grondexploitatie is lastig. De boekwaarde van de gronden in relatie tot de totale baten zegt namelijk nog niets over de vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2-bedrijventerrein. Daarom is er geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie.

Structurele exploitatieruimte

Het kengetal geeft aan hoe groot de structurele ruimte in de begroting is, om tegenvallers op te vangen en of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Oordeel	Norm
Voldoende	Structureel ratio hoger dan 0,6%
Matig	Structureel ratio tussen 0% en 0,6%
Onvoldoende	Structureel ratio kleiner dan 0%

Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft een indicatie van de onbenutte belastingcapaciteit ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten.

Dit betekent dat de benutte belastingcapaciteit in 2019 in Asten 11% lager is dan het landelijk gemiddelde.